

מצוות לא תעשה א קכב

א.

מצוה ראשונה ממצוות לא תעשה, שלא לעלות במחשבה שיש שם אלוה זולתי י"י, שנאמר "לא יהיה לך אלהים אחרים על פני" (שמות כ"ב).

ב.

שלא לעשות פסל, לא יעשה בידו ולא יעשו לו אחרים, שנאמר "לא תעשה לך פסל וכל תמונה" (שמות כ"ג).

ג.

שלא לעשות עבודה זרה ואפילו לאחרים, שנאמר "ואלהי מסכה לא תעשו לכם" (ויקרא י"ט:ד).

ד.

שלא לעשות צורות לנואי ואף על פי שאין עובדין אותן, שנאמר "לא תעשון אתי" וכו' (שמות כ"ט:ט).

ה.

שלא להשתחוות לעבודה זרה אף על פי שאין דרך עבודתה בהשתחוויה, שנאמר "לא תשתחוה להם" (שמות כ"ד:ט).

ו.

שלא לעבוד עבודה זרה בדברים שדרכה להיעבד בהן, שנאמר "ולא תעבדם" (שמות כ"ד:ט).

ז.

שלא להעביר למולך, שנאמר "ומזרעך לא תתן להעביר למולך"
(ויקרא י"ח:כ"א).

ח.

שלא לעשות מעשה אוב, שנאמר "אל תפנו אל האובות" (ויקרא י"ט:כ"א).

ט.

שלא לעשות מעשה ידעוני, שנאמר "ואל הידעונים" וכו' (ויקרא י"ט:כ"א).

י.

שלא לפנות אחר עבודה זרה, שנאמר "אל תפנו אל האלילים" (ויקרא י"ט:כ"ד).

יא.

שלא להקים מצבה, שנאמר "ולא תקים לך מצבה" (דברים ט"ז:כ"ב).

יב.

שלא ליתן אבן משכית, שנאמר "ואבן משכית לא תתנו בארצכם"
(ויקרא כ"ו:א).

יג.

שלא ליטע אילן במקדש, שנאמר "לא תטע לך אשרה כל עץ" וכו'
(דברים ט"ז:כ"א).

יד.

שלא לישבע בעבודה זרה לעובדיה ולא משביעין אותן בה, שנאמר "ושם
אלהים אחרים לא תזכירו" (שמות כ"ג:י"ג).

טו.

שלא להדיח בני ישראל אחר עבודה זרה, שנאמר "לא ישמע על פיך" (שמות כ"ג:ג), זו אזהרה למדיח.

טז.

שלא להסית אדם מישראל אחר עבודה זרה, שנאמר במסית "ולא יוסיפו לעשות כדבר הרע" וג' (דברים י"ג:ב). .

יז.

שלא לאהוב המסית, שנאמר "לא תאבה לו" (דברים י"ג:ט). .

יח.

שלא לעזוב השנאה למסית, שנאמר "ולא תשמע אליו" (דברים י"ג:ט). .

יט.

שלא להציל המסית, אלא עומד על דמו, שנאמר "ולא תחוס עינך עליו" (דברים י"ג:ט). .

כ.

שלא ילמד המוסת זכות על המסית, שנאמר "ולא תחמול" (דברים י"ג:ט). .

כא.

שלא ישתוק המוסת מללמד חובה על המסית אם ידע לו חובה, שנאמר "ולא תכסה עליו" (דברים י"ז:ט). .

כב.

שלא ליהנות בציפויי נעבד, שנאמר "לא תחמוד כסף וזהב עליהם" (דברים ז':כ"ה). .

שלא לבנות עיר הנידחת לכמות שהיית, שנאמר "לא תבנה עוד"
(דברים י"ד:י"ז).

שלא ליהנות בממון עיר הנידחת, שנאמר "ולא ידבק בידך מאומה" וכו'
(דברים י"ג:ח).

שלא ליהנות בעבודה זרה ובכל משמשיה ובתקרובת שלה וביין שנתנסך לה,
שנאמר "ולא תביא תועבה אל ביתך" (דברים ז':כ"ו).

שלא להתנבא בשמה, שנאמר "ואשר ידבר בשם אלהים אחרים" וג'
(דברים י"ח:כ').

שלא להתנבא בשקר, שנאמר "אשר יזיד לדבר דבר בשמי את אשר לא
צויתיו" (דברים י"ח:כ').

שלא לשמוע למתנבא בשם עבודה זרה, שנאמר "לא תשמע אל דברי
הנביא" (דברים י"ג:ד').

שלא נימנע מהריגת נביא השקר ולא נירא ממנו, שנאמר "לא תגור ממנו"
(דברים י"ח:כ"ב).

ל.

שלא ללכת בחוקות עובדי עבודה זרה ולא במנהגותם, שנאמר "ולא תלכו בחקות הגוי" (ויקרא כ"ג:ג).

לא.

שלא לקסום, שנאמר "לא ימצא בך וג' קוסם קסמים" (דברים י"ח:י).

לב.

שלא לעונן, שנאמר "ולא תעוננו" (ויקרא י"ט:כ"ו).

לג.

שלא לנחש, שנאמר "לא תנחשו" (ויקרא י"ט:כ"ז).

לד.

שלא לכשף, שנאמר "לא ימצא בך" וג' עד "ומכשף" (דברים י"ח:י).

לה.

שלא לחבור חבר, שנאמר "וחובר חבר" (דברים י"ח:יא).

לו.

שלא לשאול באוב, שנאמר "ושואל אוב" (דברים י"ח:יא).

לז.

שלא לשאול בידעוני, שנאמר "ושואל אוב וידעוני" (דברים י"ח:יא).

לח.

שלא לשאול בחלום מן המתים, שנאמר "ודורש אל המתים" (דברים י"ח:יא).

לנ.

שלא תעדה אשה עדי איש, שנאמר "לא יהיה כלי גבר על אשה"
(דברים כ"ב:ה').

מ.

שלא יעדה האיש עדי אשה, שנאמר "ולא ילבש גבר שמלת אשה"
(דברים כ"ב:ה'), מפני שזה היה מנהג עובדי עבודה זרה, וכן מפורש בספרי
עבודתה.

מא.

שלא לכתוב בגוף כעובדי עבודה זרה, שנאמר "וכתובת קעקע לא תתנו
בכם" (ויקרא י"ט:כ"ח).

מב.

שלא ללבוש שעטנז כמו שלובשין כומרי עבודה זרה, שנאמר "לא תלבש
שעטנז" (דברים כ"ב:יא').

מג.

שלא להקיף פאת ראש ככומרי עבודה זרה, שנאמר "לא תקיפו פאת
ראשכם" (ויקרא י"ט:כ"ז).

מד.

שלא להשחית כל הזקן כעובדי עבודה זרה, שנאמר "ולא תשחית את פאת
זקנך" (ויקרא י"ט:כ"ז).

מה.

שלא להתגודד כעובדי עבודה זרה, שנאמר "לא תתגודדו" (דברים י"ד:א'),
וגדידה ושריטה אחת היא.

מו.

שלא לשכון בארץ מצרים לעולם, שנאמר "לא תוסיפון לשוב" וכו' (דברים י"ז:ט"ז).

מז.

שלא לתור אחר מחשבות הלב וראיית העינים, שנאמר "ולא תתורו אחרי לבבכם" (במדבר ט"ו:ל"ט).

מח.

שלא לכרות ברית לשבעה עממין, שנאמר "לא תכרות להם ברית" (דברים ז"ב:').

מט.

שלא להחיות אדם משבעה עממים, שנאמר "לא תחיה כל נשמה" (דברים כ"ג:ז).

נ.

שלא לחון על עובדי עבודה זרה, שנאמר "ולא תחנם" (דברים ז"ב:').

נא.

שלא להושיב עובדי עבודה זרה בארצנו, שנאמר "לא ישבו בארצך" (שמות כ"ג:ל"ג).

נב.

שלא להתחתן בעובדי עבודה זרה, שנאמר "ולא תתחתן במ" (דברים ז"ב:').

שלא ישא עמוני ומואבי בת ישראל לעולם, שנאמר "לא יבוא עמוני ומואבי" וכו' (דברים כ"ג:ד').

שלא להרחיק זרע עשו מן הקהל אלא עד שלשה דורות, שנאמר "לא תתעב אדומי" (דברים כ"ג:ח').

שלא להרחיק מצרי מלבוא בקהל אלא עד שלשה דורות, שנאמר "לא תתעב מצרי" (דברים כ"ג:ח').

שלא לקרוא שלום לעמון ומואב בתחילה בשעת המלחמה כשאר הגויים, שנאמר "לא תדרש שלומם וטובתם" (דברים כ"ג:ז').

שלא להשחית אילני מאכל, וכן כל שיש בו השחתה אסור, שנאמר "לא תשחית את עצה" (דברים כ"ה:ט').

שלא ייראו אנשי המלחמה ולא יפחדו מן אויביהם בשעת מלחמה, שנאמר "לא תערוץ מפניהם" (דברים ז':כ"א), "לא תיראום" (דברים ג':כ"ב).

שלא יסור מלבנו מעשה עמלק הרע שעשה לנו, שנאמר "לא תשכח" (דברים כ"ה:י"ט).

ס.

שאנו מוזהרין על ברכת השם, שנאמר "אלהים לא תקלל" (שמות כ"ב:כ"ז), ונאמר בעונש "ונוקב שם י"י מות יומת" (ויקרא כ"ד:ט"ז), וזה הכלל, כל שעונש עליו הכתוב כרת או מיתת בית דין הרי זו מצות לא תעשה, חוץ ממילה ופסח שהן בכרת והן מצות עשה.

סא.

שלא לעבור על שבועת ביטוי, שנאמר "ולא תשבועו בשמי לשקר" (ויקרא י"ט:כ"ב).

סב.

שלא ליטע לשוא, שנאמר "לא תשא את שם י"י אלהיך לשוא" (שמות כ"א:כ"ד).

סג.

שלא לחלל את השם הקדוש ברוך הוא, שנאמר "ולא תחללו את שם קדשי" (ויקרא כ"ב:ל"ב).

סד.

שלא לנסות את דבר י"י, שנאמר "לא תנסו את י"י אלהיכם" (דברים ו:ט"ז).

סה.

שלא לאבד בית המקדש, או בתי כנסיות ובתי מדרשות, וכן אין מוחקין השמות המקודשין, ואין מאבדין את כתבי הקודש, שנאמר "אבד תאבדון וכו' ואשריהם תשרפון לא תעשון כן לי"י אלהיכם" (דברים י"ב:ג-ד).

סו.

שלא ילין הצלוב על העץ, שנאמר "לא תלין נבלתו על העץ" (דברים כ"א:כ"ג).

שלא להשבית שמירה סביב למקדש, שנאמר "ושמרתם את משמרת הקודש" (במדבר י"ח:ה').

שלא ייכנס כהן להיכל בכל עת, שנאמר "ואל יבוא בכל עת אל הקודש" (ויקרא ט"ז:ב').

שלא ייכנס בעל מום מן המזבח ולפנים להיכל, שנאמר "אך אל הפרוכת לא יבוא" (ויקרא כ"א:כ"ג).

שלא יעבוד בעל מום, שנאמר "אשר יהיה בו מום לא יקרב" (ויקרא כ"א:י"ז).

שלא יעבוד בעל מום עובר, שנאמר "כל איש אשר בו מום לא יקרב" (ויקרא כ"א:י"ח).

שלא יתעסקו הלויים בעבודת הכהנים ולא כהנים בעבודת הלויים, שנאמר "אך אל כלי הקודש ואל המזבח לא יקרבו ולא ימותו גם הם גם אתם" (במדבר י"ח:ג').

שלא ייכנס למקדש ולא יורה בתורה שתוי יין, שנאמר "יין ושכר אל תשת בבואכם וכו' ולהורות את בני ישראל" (ויקרא י':ט'-י"א (מקוצר)).

עד.

שלא יעבוד הזר במקדש, שנאמר "וזר לא יקרב אליכם" (במדבר י"ח:ד').

עה.

שלא יעבוד כהן טמא, שנאמר "וינזרו מקדשי בני ישראל" וכו' (ויקרא כ"ב:ב').

עו.

שלא יעבוד כהן טבול יום עד שיעריב שמשו, שנאמר "ולא יחללו שם אלהיהם" (ויקרא כ"א:ד').

עז.

שלא ייכנס טמא לעזרה, שנאמר "ולא יטמאו את מחניהם" (במדבר ה'ג'), זה מחנה שכינה.

עח.

שלא ייכנס טמא למחנה לוייה שכנגדו לדורות הר הבית, שנאמר "לא יבוא אל תוך המחנה" (דברים כ"ג:א'), זה מחנה לוייה.

עט.

שלא לבנות אבני מזבח גזית, שנאמר "לא תבנה אתהן גזית" (שמות כ"ב:א').

פ.

שלא לפסוע על המזבח, שנאמר "ולא תעלה במעלות על מזבחי" (שמות כ"ב:ב').

פא.

שלא לכבות אש המזבח, שנאמר "אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה" (ויקרא ו'ד').

פב.

שלא להקטיר ולהקריב במזבח הזהב, שנאמר "לא תעלו עליו קטורת זרה" וכו' (שמות ל"ט).

פג.

שלא לעשות במתכונת שמן המשחה, שנאמר "ובמתכנתו לא תעשו כמוהו" (שמות ל"ב).

פד.

שלא לסוך בשמן המשחה זר, שנאמר "על בשר אדם לא יסך" (שמות ל"ב).

פה.

שלא לעשות במתכונת הקטורת, שנאמר "במתכנתה לא תעשו לכם" (שמות ל"ז).

פו.

שלא להוציא בדי הארון, שנאמר "לא יסורו ממנו" (שמות כ"ה:ט"ז).

פז.

שלא יזח החושן מעל האפוד, שנאמר "ולא יזח החושן" וכו' (שמות כ"ח:כ"ח).

פח.

שלא ייקרע המעיל, שנאמר "כפי תחרא יהיה לו לא יקרע" (שמות כ"ח:ל"ב).

פט.

שלא להעלות קדשים בחוץ, שנאמר "השמר לך פן תעלה עולותיך" וכו' (דברים י"ב:י"ג).

צ.

שלא לשחוט קדשים בחוץ, שנאמר "אשר ישחט שור או כשב וכו' ואל פתח אוהל מועד וכו' ונכרת" (ויקרא י"ז:ד').

צא.

שלא להקדיש בעלי מומין למזבח, שנאמר "כל אשר בו מום לא תקריבו" (ויקרא כ"ב:ב'), זה הוא איסור הקדשו.

צב.

שלא לשחוט בעלי מומין לשם קרבן, שנאמר "לא תקריבו אלה לי" (ויקרא כ"ב:כב').

צג.

שלא לזרוק דם בעלי מומין לגבי המזבח, שנאמר בבעלי מומין "לא תקריבו לי" (ויקרא כ"ב:כד'), וזה הוא איסור זריקת דמו.

צד.

שלא להקטיר אמורי בעלי מומין, שנאמר "ואשה לא תתנו מהם על המזבח" (ויקרא כ"ב:כז').

צה.

שלא להקריב בעל מום עובר, שנאמר "לא תזבח לי" אלהיך שור ושה אשר יהיה בו מום" (דברים י"א:א'), זה מום עובר.

צו.

שלא להקריב בעל מום מיד הגויים, שנאמר "ומיד בן נכר לא תקריבו" (ויקרא כ"ב:כ"ה').

שלא ליתן מום בקדשים, שנאמר "כל מום לא יהיה בו" (ויקרא כ"ב:א), כלומר, ואל תתן בו מום.

שלא להקריב שאור או דבש, שנאמר "כי כל שאור וכל דבש לא תקטירו" וכו' (ויקרא ב':א).

שלא להקריב תפל, שנאמר "ולא תשבית מלח ברית אלהיך" (ויקרא ב':ג).

שלא להקריב אתנן ומחיר, שנאמר "לא תביא אתנן זונה ומחיר כלב" (דברים כ"ג:ט).

שלא לשחוט אותו ואת בנו, שנאמר "אותו ואת בנו לא תשחטו" (ויקרא כ"ב:כח).

שלא ליתן זית במנחת חוטא, שנאמר "לא ישים עליה שמן" (ויקרא ה':א).

שלא ליתן עליה לבונה, שנאמר "ולא יתן עליה לבונה" (ויקרא ה':א).

שלא ליתן זית בקרבן שוטה, שנאמר "לא יצוק עליו שמן" (במדבר ה':טו).

קה.

שלא ליתן עליו לבונה, שנאמר "ולא יתן עליו לבונה" (במדבר ה:ט"ו) .

קו.

שלא להמיר, שנאמר "לא יחליפנו ולא ימיר אותו" (ויקרא כ"ז:י) .

קז.

שלא לשנות הקדשים מקרבן לקרבן, שנאמר בבכור "לא יקדיש איש אותו" (ויקרא כ"ז:ו) , כלומר לא יקדישנו לקרבן אחר.

קח.

שלא לפדות בכור בהמה טהורה, שנאמר "אך בכור שור וכו' לא תפדה" (במדבר י"ח:י"ז) .

קט.

שלא למכור מעשר בהמה, שנאמר "לא יגאל" (ויקרא כ"ז:ל"ג) .

קי.

שלא למכור שדה החרם, שנאמר "כל חרם לא ימכר" (ויקרא כ"ז:כ"ח (מקוצר)).

קיא.

שלא לפדות שדה החרם, שנאמר "ולא יגאל" (ויקרא כ"ז:כ"ח) .

קיב.

שלא יבדיל בחטאת העוף, שנאמר "ומלק את ראשו ממול ערפו ולא יבדיל" (ויקרא ה:ח) .

קיג.

שלא לעבוד בקדשים, שנאמר "לא תעבוד בבכור שורך" (דברים ט"ו:ט).

קיד.

שלא לגזוז את הקדשים, שנאמר "ולא תגוז בכור צאנך" (דברים ט"ו:ט).

קנו.

שלא ישחט הפסח והחמץ קיים, שנאמר "לא תשחט על חמץ דם זבחי" (שמות כ"ג:יח), (שמות ל"ד:כ"ה).

קנז.

שלא להניח אמורי הפסח עד שייפסלו בלינה, שנאמר "ולא ילין חלב חגי עד בוקר" (שמות כ"ג:יח).

קיז.

שלא להותיר מבשר הפסח, שנאמר "לא תותירו ממנו עד בוקר" (שמות י"ב:י).

קיח.

שלא להותיר מחגיגת ארבעה עשר ליום השלישי, שנאמר "ולא ילין מן הבשר" (דברים ט"ז:ד), מפי השמועה למדו שבבשר חגיגת ארבעה עשר הכתוב מדבר, וזה שנאמר "לבוקר" לבוקרו של יום שני של פסח, שהוא שלישי לשחיטה.

קיט.

שלא להותיר מבשר פסח שני עד בוקר, שנאמר "לא ישאירו ממנו עד בוקר" (במדבר ט"ב).

קכ.

שלא להותיר מבשר התודה עד בוקר, שנאמר "לא תותירו ממנו עד בוקר" (ויקרא כ"ב:ל), והוא הדין לשאר הקדשים שאין מניחין אותן לאחר זמן אכילתן.

קכא.

שלא לשבור עצם בפסח, שנאמר "ועצם לא תשברו בו" (שמות י"ב:מ"ו).

קכב.

שלא לשבור עצם בפסח שני, שנאמר "ועצם לא ישברו בו" (במדבר י"ט:י"ב).